

מחר

מיטב המאמרים הווארטים והסיפורים
ב'לקראת שבת מלכתא'
אתם מוזמנים לעיין בניוזלטר
שישלח מחר יום ה'

הדף היומי בבלי: מסכת בבא בתרא דף קט"ו
הדף היומי בהלכה: סימן רי"ט מתחילת הסימן עד סעיף ג'
המוסר היומי: שם עולם פרק י"ב וגם על עיקר' עד פרק י"ג

לוח
לימוד
יומי

לא הייתם מצפים למצוא אותו בעיצומו של מבחן על יותר מחצי מהש"ס!

כן גם אתם יכולים!!!

"בימים רגילים אני משקיע בזה בין שלוש לארבע שעות. היות ואני עובד במשרה מלאה, אני מחלק את הלימוד כך שלפני העבודה אני לומד כשעה עד שעה וחצי את הדף החדש של אותו היום, חוזר עליו היטב משנן אותו כמיטב יכולתי, ובשעות הערב אני מקדיש כשלוש שעות נוספות לחזרה על הדף של אותו יום ועל דפים קודמים לפי תוכנית מסודרת.

"במסגרת התוכנית אנחנו צריכים להיבחן גם במבחנים החודשיים הרגילים של תוכנית 'קנין תורה', וגם לפני המבחנים הללו אני משקיע יום יומיים של חזרות אינטנסיביות. אחת לארבעה חודשים אנחנו עורכים את המבחן המסכם, בו אני משתתף אומנם, אבל בלי לערוך חזרות מיוחדות קודם לכן, וכמובן שהמבחן החצי שנתי זה החלק העיקרי בו משקיעים את כל הכח והוא בעצם המבחן האמיתי שמוודד כמה באמת אני זוכר ממה שלמדתי בשנים האחרונות. המטרה היא כמובן להכיר בסופו של דבר את הש"ס, כך שלא תהיה סוגיה בש"ס שתהיה זרה לי חלילה.

מה אתה מייעץ לאנשים אחרים שעובדים במשרה מלאה, לדעתך הרעיון הזה מתאים גם להם?

"אני חושב שכל אחד, או כמעט כל אחד יכול לעשות זאת. "לא בשמים היא". מה שצריך זה עקביות וכוח רצון חזק. מי שיש לו את הנתונים הללו, יכול להצליח. ואני חושב שכדאי לעשות זאת בהקדם, אני מצטער שלא התחלתי עם זה בגיל צעיר יותר, כי בגיל צעיר יותר הלימודים חודרים לזיכרון בצורה טובה יותר. חבל לי מאוד שלא הצטרפתי ל'קנין ש"ס' כבר במחזור הקודם."

פגשנו כאן יהודי יקר העובד לפרנסתו כאיש מחשבים בכיר בחברה מסוימת. הוא התעקש שלא נפרסם את שמו, והסכים לשוחח אתו רק אחרי שהצהרנו שוב ושוב כי לא נחשוף את פרטיו האישיים.

"למעשה למדתי את הש"ס בפעם הראשונה במחזור הקודם של הדף היומי", הוא מספר בגילוי לב, "אבל כשהגעתי לקראת סיום הש"ס, הבנתי שאני בעצם לא זוכר כמעט כלום. מצד אחד היתה לי תחושת סיפוק שזכיתי ללמוד את כל הש"ס, אבל גם הרגשתי החמצה גדולה - למדתי את כל הש"ס וכמעט כלום לא נשאר לי בזיכרון.

"ניסיתי לחשוב מה אני עושה כדי שבמחזור הבא אזכור טוב יותר את מה שאני לומד, והחלטתי להצטרף לאחי שהוא כן אברך כולל, ועורך את המבחנים במסגרת תוכנית 'קנין תורה' של 'דרשו', במסגרתה נבחנים מדי חודש על 30 הדפים שנלמדו בחודש האחרון.

"כשהתחלתי להיבחן, עלה במוחי רעיון שנראה אז תלוש מהמציאות: לנסות להצטרף לתוכנית 'קנין ש"ס' ולהיבחן על מאות דפי גמרא בכל פעם. לא חשבתי שבאמת אצליח להיבחן על כל הש"ס ואפילו לא על רבע ממנו, אבל חשבתי שאולי את המבחן הראשון, ואולי גם את השני אני אצליח לעשות. ניסיתי וב"ה הצלחתי, מאז אני ממשיך ומגביר את קצב הלימוד ככל שהתוכנית מתקדמת ומספר הדפים הולך וגדל."

כמה שעות ביום אתה משקיע בלימוד ובחזרה על דפי הגמרא?

מה פירוש "הגומל לחייבים טובות שגמלני כל טוב"?

בפרק ק"ז שבתהלים, נזכרות הסכנות שהיו שכיחות במהלך הליכה במדבר, ישיבה בכלא, מחלה, והפלגה בים. לגבי כל אחד מדברים אלו מתוארת הסכנות השכיחות בו, הצעקה אל ה', וההצלה מהסכנה, ולאחר מכן, בפסוק נפרד לכל אחד, נאמר: "יִדּוּ לִי תַסְדּוּ וְנִפְלְאוּתִי לְבָנֵי אֲדָם". ותיקנו חכמינו ז"ל שהודאה זו - לאחר ההצלה המוחלטת מהסכנה - תהיה באמצעות ברכת "הגומל לחייבים טובות שגמלני כל טוב", כלומר, אף שאינני זכאי, גמלני טוב והצילני מן הצרה. וברכה זו היא חובה אף במקרה שלא נשקפה כל סכנה מוחשית במהלך ההליכה במדבר, או הנסיעה באניה, וכדומה. [שו"ע ריט, א, משנ"ב א, ב ר"ד, וביה"ל ד"ה יורדי, וד"ה חבוש]

האם מברכים 'הגומל' לאחר טיסה במטוס?

הטס במטוס - לדעת פוסקים רבים צריך לברך ברכת 'הגומל'; ומהם שסוברים שדווקא בטיסה העוברת מעל הים, אבל בטיסה העוברת רק מעל היבשה, אין לברך. ויש שסובר שבכל טיסה יש לברך ללא 'שם ומלכות'; ויש מגדולי ישראל שנהג שלא לברך כלל. והטס בטיסת מעבר עד למדינה אחת שאינה מקום יעדו, וממשיך ליעדו בטיסה אחרת, אינו מברך אלא בסוף מסעו; ואף אם שוהה בתחנת הביניים מספר ימים. אולם, הטס למקום כלשהו, אף אם מתעתד לשוב לביתו לאלתר, מברך 'הגומל' במקום היעד; ולאחר מכן, בשובו לביתו, מברך על טיסת החזור. [משנ"ב א, ושעה"צ א; ביאורים ומוספים דרשו, 1 ו-3]

האם אשה מברכת 'הגומל'?

ברכת 'הגומל' נאמרת בפני עשרה אנשים, והשומעים עונים 'אמן', ואומרים: "מי שגמלך כל טוב, הוא יגמלך כל טוב סלה". וכיון שנאמרת בפני עשרה אנשים, אין נשים מברכות 'הגומל', כיון שאין דרך אשה לברך בפני עשרה. ויש אומרים שראוי שתברך בפני נשים ואיש אחד. ואם מתקיים מנן בביתה - יש שהורה שתברך; ואכן, יש הנוהגים שילדת מברכת 'הגומל' על ההצלה מסכנת הלידה בפני עשרה אנשים המתפללים בביתה, או מתאספים לברית המילה, וכדומה; ויש הנוהגים שאף יולדת אינה מברכת. וקטן אינו מברך 'הגומל'; ואף אין מצות חינוך על כך, כיון שאינו יכול לומר "לחייבים", שהרי אינו בר עונשין. [משנ"ב ג; ביאורים ומוספים דרשו, 8-10; וראה כה"ח ג]

אתמול למדנו

- אדם שניצל מסכנה בדרך שיש בה שינוי הטבע, או שנותר בחיים לאחר אירוע שבדרך הטבע היה אמור למות בו - בראותו את מקום ההצלה מברך "שעשה לי נס במקום הזה".
- אדם שניצל מסכנה בדרך שאין בה שינוי טבע - וכגון שרדף אחריו גוי להורגו, והזדמנו למקום אנשים והבריחוהו - בראותו את מקום הנס, ראוי שיברך "שעשה לי נס" ללא 'שם ומלכות'.
- אדם שנעשה לו נס - ראוי שיפריש כסף לצדקה כפי הישג ידו, ויחלקנו ללומדי תורה, ויאמר: "הריני נותן זה לצדקה, ויהי רצון שיהא נחשב במקום תודה שהייתי חייב בזמן המקדש".

מחר נלמד

- אילו אנשים צריכים להיות במעמד ברכת 'הגומל'?
- האם מותר לברך 'הגומל' ללא 'מנן'?
- החידוש המיוחד בברכת 'הגומל': ברכה בנוסח אחר על ידי אדם אחר